Öt évszázadon át

A *Catastrum* eddigi történetének leghosszabb időszakon átívelő számát bocsátjuk most közre.

A hódoltsági területen található szolgálati birtok birtoklástörténetének vizsgálata a régió centralizációjának okait és állomásait mutatja be. A kataszteri felmérés szervezetében tevékenykedő tisztviselők nem egyszer ugyanazon család tagjai voltak, ezt újabb két tanulmány adatai igazolják.

A kataszteri iratok őrzőhelyeinek áttekintését a Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára térképgyűjteményének ismertetése folytatja. A kataszteri térképek forrásértékét bizonyítja, hogy ezúttal az Őrhegy nevű magaslatok, illetve Sárospatak vára erődítményeinek azonosításában szolgáltak máshonnan nem megismerhető adatokkal.

Hosszú út vezetett odáig, hogy a települést vagy lakott helyet jelölő földrajzi nevek egyértelmű, másokkal össze nem téveszthető elnevezését központi akarattal, az állami keretek között működő szerv állapítsa meg. A földrajzinév-bizottság előzményeit és annak tevékenységét több cikkben mutatjuk be. Köszönettel tartozunk az ELTE Informatikai Kara Térképtudományi és Geoinformatikai Intézetének – dr. Zentai László intézetvezetőnek és munkatársainak –, hogy a cikkillusztrációk beszerzésében gyorsan és eredményesen segítségünkre voltak.

Tartalom

Sz. Simon Éva: Egy oszmán szolgálati birtok metamorfózisa 3
Török Enikő: Kataszteri mérnökök a Dörre családban 11
Filep Antal: A kataszteri térképek feltárják a rejtőzködő műemlékeket.
Sárospatak erődítésének nyomai a kataszteri térképeken 19
Kiss Márton: Csigó Lajos (1886–1930) kataszteri tisztviselő életútja 33
Csima Péter: Őrhegyek a kataszteri térképeken 41
Mikesy Gábor: Egységesítés a földrajzi nevek használatában.
Szemelvények a Földrajzinév-bizottság történetéből 47
Horváth Gergő: Kataszteri térképek az MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltárában 57
Iván Gyula: „Földügyi igazgatás a fenntartható fejlődésért”.
A modern kataszter kézikönyve 62

CATASTRUM ▪ Évnegyedes kataszstertörténeti folyóirat ▪ VII. évfolyam, 4. szám

A címlapon: A Várkastély távlati ábrázolása Sárospatak 1866. évi kataszteri birtokvázlatán. L. ehhez Filep Antal cikkét

Alapítva: 2013 ▪ Megjelenés gyakorisága: negyedévente ▪ Alapító: Magyar Nemzeti Levéltár (MNL)
▪ Kiadó: Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. (HOI) ▪ Címe: 1223 Budapest, Park u. 2. (info@agrarlapok.hu)
▪ Felelős kiadó: Bozzay Péter ügyvezető ▪ Telefon: (06 1) 362-8100, honlap: www.agrarlapok.hu

Szerkesztőbizottság:
Bozzay Péter (HOI), dr. Szinay Attila (Agrárminisztérium), Varga Felicián (Lechner Nonprofit Kft.)

Szerkesztőség:
Címe: 1014 Budapest, Bécsi kapu tér 2–4. ▪ E-mail: info@catastrum.hu ▪ Honlap: www.catastrum.hu
www.facebook.com/catastrum

Főszerkesztő: Reisz T. Csaba (MNL) ▪ Felelős szerkesztő: dr. Török Enikő (MNL) ▪ Szerkesztők: dr. Pászti László (HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum), Varga Felicián (Lechner Nonprofit Kft.) ▪ Olvasószerkesztő: Reményi József Tamás ▪ Kézirat-előkészítés: Dávid Ildikó

A szerkesztőség kéziratokat nem őriz meg és nem küld vissza.

A nyomdai munkálatokat végezte: Hivatalos Biztonsági Okmány- és Jegynyomda Kft., ügyvezető: Kratochwill Balázs

Előfizetés: a kiadónál ▪ Előfizetés egy évre 4800 Ft, számonként 1200 Ft.

ISSN 2064-5805

HERMAN OTTÓ INTÉZET NONPROFIT KFT.